

‘De euforie was soms zelfs zo groot dat zowel dansers als muzikanten in trance raakten’

Muzikant **Janusz Prusinowski** zocht enkele nog levende Mazovische volksmuzikanten op om de fijne kneepjes van het spel onder de knie te krijgen

VOORUITBLIK TRADIT! FESTIVAL

Ode aan de dorpsmuzikant

Janusz Prusinowski en zijn mannen spelen hun mazurka's onstuimig en met rafelrandjes. Geheel in de geest van de dorpsmuzikanten in Mazovië. Heel anders dan de mazurka's die we kennen van Chopin.

Van onze verslaggever
Ton Maas

Zijn vader bracht hem weliswaar zijn eerste kujawiak (Poolse volksdans) bij, maar daarna bekeerde de jonge Janusz Prusinowski zich, voorzien van elektrische gitaar, tot de Amerikaanse blues en rockmuziek. Tot hij in een documentaire van de Poolse etnoloog, fotograaf en schilder Andrzej Bienkowski het ensemble van Józef Kedzierski zag en hoorde. ‘Dat was een openbaring’, vertelde Prusinowski bij het verschijnen van

zijn eerste cd *Mazurki* aan het Engelse wereldmuziekblad *fROOTS*.

‘De authenticiteit, de intensiteit en het speelgemak waarnaar ik overal in de wereld had gezocht, bleken gewoon bij mij om de hoek te vinden, bij dorpsmuzikanten in Mazovië.’ Mazovië is de regio rond Warschau, de streek waar ook de Warsaw Village Band, die enkele jaren eerder internationaal doorbrak, haar repertoire vandaan haalt.

Maar anders dan de WVB, die de traditionele muziek omvormt tot elektrisch versterkte etnorock, bedienen Janusz Prusinowski en zijn mannen zich van volkse instrumenten als fiedel, hakkebord, schalmei, driesnarige minicontrabas en grote trom.

De traditionele mazurka's, obereks, kujawiaks en wiwaks worden gespeeld in de geest van Mazovische dorpsmuzikanten: onstuimig en met opzettelijk intact gelaten rafelrandjes, heel wat anders dan de elegante, walsachtige mazurka's zoals we die kennen dankzij Chopin.

‘Niks tegen Chopin hoor, maar door zijn toedoen had ik me nooit gerealiseerd hoe opwindend deze oude

volksdansmuziek kan zijn’, zei Prusinowski in hetzelfde interview. ‘De euforie was soms zelfs zo groot dat zowel dansers als muzikanten in trance raakten. Nou, dat wilde ik ook wel meemaken!’

Samen met fluitist Michal Zak en slagwerker Piotr Piszczatowski zocht Prusinowski enkele nog levende Mazovische volksmuzikanten op om de fijne kneepjes van het spel onder de knie te krijgen.

Het oorspronkelijke trio werd al snel aangevuld met bassist Piotr Zgorzelski, zodat Prusinowski zelf meer ruimte kreeg om te wisselen tussen viool, accordeon, cimbaal en trapharmonium. Inmiddels wordt Piotr niet langer aangemerkt als

De muzikanten pakken de traditie op waar die gebleven was en geven er een frisse nieuwe impuls aan

gastmuzikant, zodat het Janusz Prusinowski Trio in feite vierkoppig is.

Ondanks de scherpte en de wildheid van hun spel, zijn Prusinowski en zijn mannen er niet opuit om het verleden te doen herleven. Niks nostalgische of museale ambities; ze pakken gewoon de traditie op waar die

gebleven was en geven er een frisse nieuwe impuls aan, mede vormgegeven door hun ervaring met eigentijdse genres als rock en jazz. Zo geven ze nieuwe inhoud aan het begrip ‘authentiek’, want hoe schatplichtig ze zich ook voelen aan de dorpsmuzikanten van weleer, zoals zij de mazurka's spelen, hebben die toch echt nooit eerder geklonken.

De wonderlijke ritmische structuur van de ‘mazureks’ (mazurka's) uit Centraal-Polen – altijd in drie, maar met steeds verschuivende accenten die de maat in vier, vijf en soms zelfs zeven tellen verdelen – vertoont een frappante gelijkenis met die van de in Zweden al eeuwenlang populaire ‘polska's’. Dat is geen toeval: Poolse volksdansen behoorden tot de ‘oorlogsbuit’ die de Zweden overhielden aan hun gewelddadige bezetting van Polen in de 17de eeuw. En net als bij de Zweedse polska's zijn de melodien van dorp tot dorp verschillend, maar het ritme is overal hetzelfde.

Janusz Prusinowski Trio. Vanavond, Tradit! Festival, De Oosterpoort, Groningen

Groningen viert de trekzakrage

Het Groningse Tradit! Festival, dat dit jaar voor de vierde maal gehouden wordt, brengt op volkstradities gebaseerde muziek uit heel Europa. Naast groepen uit Polen, Ierland, Frankrijk en Zweden staat er vanavond een bijzondere combinatie

uit Italië op de planken: Triotico. Het is een initiatief van Riccardo Tesi, de man die dertig jaar geleden als eerste de trekharmonica onder het stof vandaan haalde en daarmee in feite de huidige trekzakrage op zijn geweten heeft.